

ЗАКОН

О ЗДРАВСТВЕНОЈ ИСПРАВНОСТИ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови које у погледу здравствене исправности морају да испуњавају животне намирнице и предмети опште употребе који се производе или увозе ради стављања у промет на домаћем тржишту и надзор над здравственом исправношћу тих намирница и предмета.

Одредбе овог закона односе се и на сировине за производњу животних намирница и предмета опште употребе, на зачине и супстанциије који се додају намирницама ради постизања одређених својстава (адитиви), као и на животне намирнице и предмете опште употребе који се привремено увозе ради прераде, дораде и обраде.

Члан 2.

Под животним намирницама, у смислу овог закона (у даљем тексту: намирнице), подразумева се све што се употребљава за храну или пиће у прерађеном или ^прерађеном стању.

Под намирницом, у смислу овог закона, подразумева се и вода која служи за јавно снабдевање становништва као вода за пиће или за производњу намирница намењених продаји.

Члан 3.

Под предметима опште употребе, у смислу овог закона, подразумевају се:

- 1) посуђе, прибор, постројења, уређаји и амбалажа за намирнице;
- 2) дечије играчке;
- 3) средства за одржавање личне хигијене, негу и улепшавање лица и тела и амбалажа за та средства;
- 4) средства за одржавање чистоће;
- 5) дуван, дуванске прерађевине и прибор за пушење;
- 6) одређени предмети који при употреби долазе у непосредан додир са кожом или слузницом.

II. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

Члан 4.

Под здравственом исправношћу намирница, у смислу овог закона, подразумева се хигијенска исправност намирница и исправност њиховог састава у погледу енергетских, градивних и заштитних материја која има утицаја на биолошку вредност намирница.

Члан 5.

Хигијенски неисправним сматрају се намирнице, односно предмети опште употребе:

- 1) ако садрже патогене микроорганизме или патогене паразите, односно њихове излучевине или друге микроорганизме, односно паразите и штеточине који могу штетно утицати на здравље људи;
- 2) ако садрже пестициде, метале, металоиде и друге отровне супстанциије, хемиотерапеутике, анаболике и друге супстанциије у количинама које могу штетно утицати на здравље људи;
- 3) ако потичу од угинулих животиња или од животиња оболелих од болести које штетно утичу на здравље људи;
- 4) ако су механички загађени примесима које могу бити штетне за здравље људи или изазивају гађење;
- 5) ако садрже адитиве који нису дозвољени за производњу намирница или предмета опште употребе, или ако садрже недозвољене количине адитива или ако су адитиви технолошки неправилно прим

б) ако су им састав или органолептичка својства (укус, мирис, изглед) услед физичких, хемијских, микробиолошких или других процеса измењени па нису употребљени за исхрану;

1) ако садрже радионуклиде изнад одређене границе или су озрачени изнад границе одређене прописима;

8) ако због састава или других својстава могу штетно утицати на здравље људи.

Члан 6.

Хигијенски неисправним сматрају се и намирнице, односно предмети опште употребе којима је истекао рок употребе означен у декларације или им недостаје декларација, или се из декларације не може утврдити рок употребе, ако се у промет стављају у оригиналном паковању.

Хигијенски неисправним сматрају се намирнице, односно предмети опште употребе који нису у оригиналном паковању, односно који се продају у расутом стању (ринфузи) ако на амбалажи из које се продају немају податке из декларације.

Члан 7.

Неисправним у погледу састава сматрају се намирнице које не садрже хранљиве састојке у количинама одређеним прописима о квалитету таквих намирница или не одговарају произвођачкој спецификацији у погледу хранљивих састојака, а којима је услед тога смањена биолошка вредност.

Члан 8.

Намирнице и предмети опште употребе који се увозе морају у погледу здравствена исправност одговарати условима који су прописани у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Пошиљке намирница и предмета опште употребе које се увозе морају бити снабдевене исправном надлежног органа земље извозника да су здравствено исправне.

Члан 9.

Одредбе овог закона које се односе на здравствени надзор над увозом намирница и предмета опште употребе и на орган надлежан за вршење тог надзора примењују се и на намирнице и предмете опште употребе који су били извезени ако се такве намирнице и предмети опште употребе враћају извознику.

Члан 10.

Намирнице и предмети опште употребе који се стављају у промет морају бити снабдевени исправном произвођача да на основу лабораторијских испитивања одговарају прописима о здравственој исправност.

Члан 11.

Намирницама и предметима опште употребе могу се "у производњи и промету додавати адитиви који су дозвољени прописом о квалитету адитива и прописима о квалитету и здравственој исправност намирница и предмета опште употребе.

Прописима из става I. овог члана одређују се адитиви који се могу додавати и количине тих адитива, као и услови за њихову употребу у производњи и промету појединих намирница, односно предмета опште употребе.

Члан 12.

Декларација намирница и одређених предмета опште употребе који се стављају у промет на домаћем тржишту у оригиналном паковању, а у чијој су производњи или промету употребљени адитиви, мора да садржи ознаку о групи употребљених адитива (на пример: „Обојено вештачким бојама“, „Конзервисано конзервансима“ и сл.).

У случајевима предвиђеним прописима о здравственој исправност намирница и предмета опште употребе и прописима о квалитету, декларација појединих намирница и предмета опште употребе мора да садржи и ознаке о називу и количини употребљених адитива.

Члан 13.

Појединим намирницама могу се додавати витамини,

минералне соли и други хранљиви састојци ради обогаћиван[^] биолошке вредности намирница, под условима одређеним прописима о квалитету, тих намирница.

Декларација намирница из става I. овог члана мора да садржи податак о састојцима који су додати ради обогаћиван[^] и количину тих састојака.

Члан 14.

Намирницама намењеним за исхрану лица код којих је потребно постићи одређена дејства контролисаним употребом намирница могу се у процесу производње променити састав или физичка, хемијска, биолошка или друга својства у односу на истоврсне намирнице нормалног састава.

Намирнице из става I. овог члана морају у декларацији имати ознаку „Дијететски производ“.

Члан 15.

Предмети опште употребе не смеју садржавати супстанции које могу штетно да делују на здравље људи, или да неповољно утичу на органолептичка својства и састав намирница или да загађују животну средину.

За производњу појединих врста предмета опште употребе могу се, у прописаним количинама употребљавати само супстанции чија је употреба за ту сврху дозвољена прописима о здравственој исправности предмета опште употребе, прописима о квалитету и Југословенском фармакопејом.

Члан 16.

Забрањено је приписивање лековитог својства намирницама или предметима опште употребе, као и рекламиран[^] употребом слике, цртежа, знакова, израза или текстова који би потрошача могли довести у заблуду у погледу састава, својства, намене или дејства тих намирница, односно предмета опште употребе.

Члан 17.

Забрањено је рекламиран[^] алкохолних пића, дувана и дуванских прерађевина у штампи, на радију и телевизији; преко биоскопских дијапозитива, филмова, панова, таблица, налепница и других облика рекламе на јавним местима, на објектима и средствима саобраћаја; преко светлених реклама; преко књига, часописа, календара и одевних предмета и преко налепница, плаката и летака ако су те налепнице, плакати и леци одвојени од амбалаже, алкохолних пића, односно дувана и дуванских прерађевина.

Не сматра се рекламирањем, у смислу става I, овог члана, објављивање обавештења о квалитету и другим својствима алкохолних пића, дувана, односно дуванских прерађевина у стручним књигама, часописима и другим стручним публикацијама које су намењене искључиво произвођачима или продавцима тих производа.

Члан 18.

Произвођачи дувана и дуванских прерађевина дужни су да на оригиналном паковању тих производа ставе ознаку „Пушење је штетно за здравље“, као и податке о количини катрана и никотина__

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ НА ЖИВОТНИТЕ НАМИРНИЦИ И НА ПРЕДМЕТИТЕ ЗА ОПШТА УПОТРЕБА

Член 1

Во Законот за здравствена исправност на животните намирници и на предметите за општа употреба („Службен лист на СФРЈ“ број 53/91), во член 38 став 1 зборовите: „од 45.000 до 450.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од 50 до 100 плати“.

Во став 2 зборовите: „од 2.500 до 25.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од осум до десет плати“.

По став 2 се додава нов став кој гласи:

„За стопанскиот престап од став 1 на овој член покрај паричната казна ќе се изрече и заштитна мерка одземање на прехранбените производи, односно предметите за општа употреба со чие производство или промет е сторен стопанскиот престап, а ќе се изрече и заштитна мерка забрана на правното лице за вршење на производство или промет, како и забрана на Одговорното лице во правното лице да ги врши работните должности кои ги вршело во моментот на сторувањето на стопанскиот престап во траење од шест месеци до една година“.

Член 2

Во член 39 став 1 зборовите: „од 30.000 до 300.000 динари“, се заменуваат со зборовите: „од 50 до 100 плати“.

Во став 2 зборовите: „од 2.000 до 20.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од шест до осум плати“.

Член 3

Во член 40 став 1 зборовите: „од 4.500 до 45.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од пет до петнаесет плати“.

Во став 2 зборовите: „од 1.000 до 10.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од една половина до две плати“.

По став 2 се, додава нов став 3 кој гласи:

„За прекршокот од став 1 на овој член покрај паричната казна ќе се изрече и заштитна мерка одземање на прехранбените производи, односно предметите за општа употреба со чие производство или промет е сторен прекршокот, а ќе се изрече и заштитна мерка забрана на правното лице за вршење на производство или промет, како и забрана на одговорното лице во правното лице да ги врши работните должности кои ги вршело во моментот на сторувањето на прекршокот во траење од шест месеци до една година“.

Член 4

Во член 41 зборовите: „од 4.500 до 45.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од две до три плати“.

По став 1 се додава нов став кој, гласи:

„За дејствијата од член 38 и член 40 став 1 на овој закон, покрај паричната казна од став 1 на овој член ќе се изрече и заштитна мерка одземање на прехранбените производи, односно предметите за општа употреба со чие производство или промет е сторен прекршокот, како и заштитна мерка забрана за вршење на производство или промет во траење од шест месеци до една година“.

Член 5

Во член 42 зборовите: „од 1.000 до 10.000 динари“ се заменуваат со зборовите: „од една половина од плата“.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.